

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
19 квітня 2017 р., протокол № 13
наказ № 178 від 19.04.2017 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Експертиза товарів та послуг

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузі знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Кваліфікація: Бакалавр з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(із змінами, внесеними згідно із рішенням:
вченої ради ХАІ протокол № 9 від 25.04.2018 р.
вченої ради ХАІ протокол № 9 від 20.03.2019 р.
науково-методичної комісії ХАІ протокол № 1 від 31.08.2020 р.
вченої ради «ХАІ» протокол № _____ від _____.01.2025 р.)

Освітньо-професійна програма вводиться
в дію з «03» січня 2025 р.

В. о. ректора Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

_____ Олексій ЛИТВИНОВ
наказ № _____ від _____.01.2025 р.

Харків 2021 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму «Експертиза товарів та послуг» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» оновлено/модернізовано у зв'язку:

– зі перерозподілом кредитів ЄКТС між компонентами освітньо-професійної програми та оновленням змісту її опису (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 9 від 25.04.2018 р.);

– зі змінами відповідно до Стандарту МОН (наказ МОН № 1243 від 13.11.2018 р.) (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 9 від 20.03.2019 р.);

– зі перерозподілом кредитів ЄКТС між компонентами освітньо-професійної програми, оновленням змісту опису освітньої програми та зі зміною Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020, № 519) (затверджено рішенням науково-методичної комісії 3 (НМК 3) ХАІ протокол № 1 від 31.08.2020 р.);

– зі оновленням змісту опису освітньої програми (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 9 від 28.04.2021 р.);

– зі змінами у стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 05.07.2024 р., № 963) (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № ___ від 00.01.2025 р.).

Оновлення/модернізацію освітньо-професійної програми «Експертиза товарів та послуг» проведено групою забезпечення ОПП Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» у складі:

1 Керівник (гарант) освітньої програми	Валентина КУПРІЯНОВА	– кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та публічного управління
2 Члени групи	Віра ЛЕБЕДЧЕНКО	– кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та публічного управління
3	Микола ФЕДОРЕНКО	– кандидат технічних наук, доцент кафедри

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

ВСТУП

Відповідно до ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітня програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341, Стандарт ВО за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 05.07.2024 р., № 963) і встановлює:

- обсяг та термін навчання бакалаврів;
- загальні компетентності;
- фахові компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітня програма використовується для:

- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів студентів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, практик;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- акредитації освітньої програми;
- внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- атестації бакалаврів за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Користувачі освітньої програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг» зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Освітня програма поширюється на кафедри Університету, залучені для підготовки фахівців ступеня бакалавра за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг» зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітня програма розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

1. Закон України «Про вищу освіту». № 1556-УІІ від 01.07.2014 (зі змінами).
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами).
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОНУ від 05.07.2024 р., № 963).
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266 (зі змінами).
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579.
6. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327 (зі змінами).
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (зі змінами).
8. Положення «Про організацію освітнього процесу» Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», затверджене вченою радою університету (зі змінами).
9. A Tuning Guideto Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes. - Bilbao, Groningen and The Hague, 2010.
10. A TUNING-AHELO conceptual framework of expected/ desired learning outcomes inengineering. OECD EducationWorkingPapers, No. 60, OECD Publishing 2011. <http://dx.doi.org/10.1787/5kghtchn8mbn-en>
11. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М.Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
12. Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» від 06.11.2015 № 1151.
13. Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010. – Чинний від 01.01.2012. – (Національний класифікатор України).
14. Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 01.11.2010. – (Національний класифікатор України).
15. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп./ Авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред.. В.Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКСПЕРТИЗА ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
076 «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Кафедра економіки та публічного управління факультету програмної інженерії та бізнесу National Aerospace University. ME Zhukovsky "Kharkiv AviationInstitute", Department of Economics and Public Administration of the Faculty of Software Engineering and Business
Ступінь вищої освіти	Ступінь вищої освіти – бакалавр Bachelor`s Degree
Галузь знань, спеціальність та назва кваліфікації	Галузь знань 07 Управління та адміністрування Management and Administration Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівельна та біржова діяльність Business, Trade and Exchange Activities Кваліфікація бакалавр правоохоронної діяльності Qualification – Bachelor`s Degree in of Law Enforcement
Офіційна назва освітньої програми	Експертиза товарів та послуг Examination of Goods and Services
Форма навчання	Очна, заочна
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, термін навчання 3 роки 10 місяців: – на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС. – на базі освітнього ступеня фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра, (освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст») – 240 кредитів ЄКТС. ХАІ визнає та перезараховує: – не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста); – не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми: № 0, виданий 21.02.2023 р. на підставі рішення Національного агентства із забезпечення якості освіти (протокол № 2 від 24.02.2023 р.) Період акредитації: до 21.02.2024 р. Оновлення або модернізація освітньої програми здійснюється відповідно до розділу 5 Положення «Про розроблення та модернізацію освітніх програм в ХАІ».
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності повної загальної середньої освіти та/або ступеня молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста) у порядку, визначеному законодавством
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/
2 – Мета освітньої програми	
Формування та розвиток загальних і професійних компетентностей за освітньою програмою експертиза товарів та послуг спеціальності підприємництво, торгівля та біржова діяльність формування та розвиток у студентів необхідних актуальних знань, вмінь та навичок щодо ефективного управління якістю та формування лідерських здібностей у сферах підприємництва, біржової діяльності та торгівлі, авіації, космонавтики, машинобудування й в суміжних галузях	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область	<p>Об'єкти вивчення – діяльність з організації та функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів.</p> <p>Мета навчання – підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області – наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові й спеціальні методи, професійні методики і технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з організації, ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>Інструменти та обладнання – інформаційно-комунікаційні системи і технології, спеціалізовані прилади й обладнання торгівлі та/або підприємницької діяльності, спеціалізоване програмне забезпечення</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна для підготовки бакалаврів
Основний фокус освітньої програми (спеціалізації)	Освітня програма акцентує увагу на вирішенні широкого спектру організаційних завдань пов'язаних з забезпеченням якості товарів та послуг на підприємствах виробничої сфери та сфери послуг.
Особливості програми	Програма охоплює дисципліни, що передбачають поєднання теоретичних аспектів із практичними прикладами майбутньої діяльності, що дозволяє здобувачам набути необхідних навичок. Передбачена практика з вирішення реальних завдань. Програма орієнтована на глибоку професійну підготовку сучасних фахівців- товарознавців, ініціативних та здатних до швидкої адаптації в сучасному бізнес- та експертному середовищі, з урахуванням специфіки роботи підприємств авіакосмічної галузі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на підприємствах усіх видів економічної діяльності у сфері торгівлі та бізнесу. Індивідуальна підприємницька діяльність.
Подальше навчання	Має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання. Стиль навчання – активний, що дає можливість бакалавру обирати предмети та оптимально організувати час. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, у т.ч. мультимедійних та інтерактивних, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання на основі підручників, навчальних посібників та конспектів, індивідуальних занять та консультацій із викладачами.
Оцінювання	Письмові іспити, звіти з практик, есе, презентації, поточний (модульний) контроль, атестаційний екзаме́н, кваліфікаційна робота бакалавра та її захист.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні Компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p>

	<p>ЗК6.Здатність до пошуку ,оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК7.Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК8.Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК10.Здатністьдіяти відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)</p>	<p>СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>СК3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p> <p>СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 9.Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання (ПРН)</p>	
<p>ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.</p> <p>ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.</p> <p>ПРН7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p>	

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
ПРН 10. Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.
ПРН 11. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.
ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.
ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.
ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.
ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.
ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.
ПРН 21 Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, що задіяні забезпечувати освітню діяльність відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню програму за кваліфікацією, відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної, творчої та фахової роботи, лектори з володінням англійської мови. Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами))
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребам. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам. Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи факультету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі. Відповідає матеріально-технічним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами))
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Кожна дисципліна навчального плану здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня бакалавр забезпечена навчально-методичним комплексом навчальної дисципліни освітньої програми та навчальними матеріалами (підручниками, навчальними посібниками, конспектами лекцій, довідниками, стандартами

	згідно з переліком рекомендованої літератури або їх електронними варіантами з дотриманням вимог законодавства про інтелектуальну власність). Відповідає інформаційним та навчально-методичним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами))
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» і технічними закладами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» і іншим навчальним закладом. Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмах проекту Еразмус +
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання здійснюється державною мовою. У певних випадках може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами.

3. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ (КОП) ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

3.1 Перелік компонент ОП

Код КОП	Компоненти освітньої програми навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Математика для економістів (вища математика, теорія ймовірності та математична статистика)	5	іспит
ОК 2	Математика для економістів (вища математика, теорія ймовірності та математична статистика)	5	іспит
ОК 3	Інформатика	4	залік
ОК 4	Політична економія	4	іспит
ОК 5	Самоменеджмент	4	залік
ОК 6	Вступ до фаху та основи фінансової та економічної грамотності	5,5	залік
ОК 7	Маркетинг	4	іспит
ОК 8	Основи авіакосмічної техніки	3	залік
ОК 9	Мікроекономіка	4	іспит
ОК 10	Сенсорний аналіз	6,5	іспит
ОК 11	Економіка підприємства	4	іспит
ОК 12	Макроекономіка	4	іспит
ОК 13	Менеджмент	4	іспит
ОК 14	Статистика	4	іспит
ОК 15	Фінанси	4	іспит
ОК 16	Хімія та методи дослідження сировини і матеріалів	5,5	залік
ОК 17	Хімія та методи дослідження сировини і матеріалів	4	іспит
ОК 18	Бухгалтерський облік	4	іспит
ОК 19	Теоретичні основи товарознавства	4,5	іспит
ОК 20	Підприємництво	4	залік
ОК 21	Інфраструктура ринка	4	залік
ОК 22	Податки і фіскальна політика	4	залік
ОК 23	Міжнародні економічні відносини	4	іспит
ОК 24	Технічне регулювання	4	диф.залік
ОК 25	Товарознавство (Харчові продукти)	5,5	іспит
ОК 26	Товарознавство (Харчові продукти)	5,5	іспит, КР
ОК 27	Матеріалознавство сировини та матеріалів	3	залік
ОК 28	Логістика	4	іспит
ОК 29	Екологічні аспекти товарознавства	4	залік
ОК 30	Товарознавство (Непродовольчі товари)	5	іспит
ОК 31	Товарознавство (Непродовольчі товари)	4	іспит
ОК 32	Інформаційні системи та технології за фаховим спрямуванням	4	залік
ОК 33	Товарознавство послуг	6	іспит, КР
ОК 34	Ідентифікація та методи визначення фальсифікації	4,5	залік
ОК 35	БЖД, охорона праці, екологія та цивільний захист	3	залік
ОК 36	Міжнародний ринок товарів та послуг	3	іспит
ОК 37	Економіка та управління в сфері торгівлі	3	іспит
ОК 38	Товарознавство в аерокосмічній галузі та машинобудуванні	3,5	залік
ОК39	Навчальна практика	3	залік
ОК40	Ознайомча практика	3	залік
ОК41	Виробнича практика	3	залік
ОК42	Кваліфікаційна робота бакалавра	9	атестація
ОК43	Атестаційний екзамен	–	атестація
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		179	

Вибіркові компоненти ОП			
BK1	Мовні компетентності (іноземна мова)	3	залік
BK2	Мовні компетентності (іноземна мова)	3	залік
BK3	Мовні компетентності (українська мова)	3	залік
BK4	Правова компетентність	3	залік
BK5	Гуманітарна дисципліна за вибором – навчальна дисципліна з формування громадських якостей	3	залік
BK6	Математика на вибір	5	іспит
BK7	Компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду	3	залік
BK8	MINOR1**	5	Іспит
BK9	Компетентності загального культурного кругозору та розвитку комунікацій	3	залік
BK10	MINOR2**	5	іспит
BK11	Індивідуальні дисципліни за вибором 1***	5	іспит
BK12	MINOR3**	5	іспит
BK13	Індивідуальні дисципліни за вибором 2***	5	залік
BK14	MINOR4**	5	іспит
BK15	Індивідуальні дисципліни за вибором 3***	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		61	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках/блоках освітніх компонент BK1 – BK7, BK9 тим самим забезпечує опанування і поглиблення загальних компетентностей та результатів навчання, що направлені на здобуття соціальних навичок відповідно до вимог стандарту спеціальності. Переліки складових освітніх компонент BK1–BK 7, BK 9 може збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

**Здобувач може обрати будь-який блок дисциплін професійного спрямування MINOR. Блоки дисциплін професійного спрямування MINOR можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

*** Загальноуніверситетський блок, в якому дисципліни для вибору пропонують кафедри Університету або інші підрозділи відповідно до напрямів своєї діяльності або наукових напрямів/шкіл.

Здобувач, який зарахований на базі повної загальної середньої освіти, виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС.

Здобувач, який зарахований на базі освітнього ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»), фаховий молодший бакалавр виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС. При цьому ХАІ визнає та перезараховує, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки: молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) не більше ніж 120 кредитів ЄКТС), фахового молодшого бакалавра не більше ніж 60 кредитів ЄКТС.

Згідно з принципами компетентнісного підходу до здобуття вищої освіти перезарахування результатів раніше складених претендентом дисциплін відповідно до індивідуального навчального плану здійснюється за заявою претендента на підставі Положення «Про перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-poryadok-perezarahuvannya/>) шляхом порівняння: відповідності змісту дисципліни освітньо-професійної програми (ОПП); запланованих результатів навчання з відповідної дисципліни; загального обсягу у годинах і кредитах ЄКТС; форм підсумкового контролю тощо.

3.2 Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

Під час формування переліку дисциплін, практик та атестації враховано вимоги стандартів вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, положення «Про організацію освітнього процесу у ХАІ» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdiysnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>) та відповідних нормативних документів.

Практики та/або стажування (за всіма видами) входять до складу обов'язкових навчальних дисциплін. Кількість форм контролю на навчальний рік не перевищує шістнадцять. Аудиторне навантаження становить від 1/3 до 2/3 загального обсягу навантаження.

Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами надано у додатку А.

3.3 Структурно-логічна схема ОПП

Структурно-логічна схема (додаток Б) освітньої програми відображає послідовність вивчення її компонент, як обов'язкових, так і вибіркового. Здобувачем вищої освіти обирається індивідуальна траєкторія навчання яка реалізується через обирання вибіркового компонент згідно Положення «Про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін».

4. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» проводиться у формі атестаційного екзамену та кваліфікаційної роботи бакалавра й завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОПП

Програмні компетентності	Компоненти освітньої програми																																														
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41						
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ЗК 1	+	+	+	+		+		+		+	+	+				+		+	+	+	+	+			+	+	+	+			+	+	+									+		+			
ЗК 2			+			+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+	+	+											+	+	+	+	
ЗК 3			+	+	+	+	+													+	+	+	+																					+	+	+	+
ЗК 4			+		+	+		+			+	+								+	+	+	+																					+	+	+	+
ЗК 5			+								+	+		+					+			+	+	+						+																+	
ЗК 6	+	+			+		+							+							+	+	+			+	+	+	+			+	+	+		+									+		
ЗК 7					+		+				+	+	+			+	+		+	+	+													+												+	
ЗК 8							+				+		+		+				+	+	+										+				+					+	+	+			+		
ЗК 9																															+								+							+	
ЗК 10						+	+		+		+	+	+						+	+	+			+	+					+	+					+		+	+	+	+	+	+		+		
ЗК 11								+	+	+		+			+						+	+	+			+	+														+				+		
ЗК 12				+	+											+	+														+															+	
ЗК 13											+		+		+				+		+		+																			+					
СК 1				+		+			+		+	+	+					+	+	+					+															+			+		+		
СК 2	+	+	+	+		+	+			+	+		+		+	+	+			+	+	+					+	+	+		+	+	+					+				+		+		+	
СК 3							+				+	+	+							+	+	+																								+	
СК 4											+	+										+																								+	+
СК 5	+	+	+		+		+			+				+		+	+									+	+	+	+			+	+	+	+	+								+	+	+	
СК 6							+		+		+			+							+	+	+	+	+																	+		+		+	
СК 7			+		+		+						+	+																	+	+				+	+		+		+	+	+	+			
СК 8																			+				+																								
СК 9						+			+		+	+							+	+	+			+																			+	+		+	
СК 10							+				+											+	+	+							+														+	+	+

Примітка.

- Матриця відображає набуття компетентностей через освітні компоненти.
- Компоненти «ОК42 Кваліфікаційна робота» та «ОК43 Атестаційний екзамен», які належать до атестаційної процедури, відсутній в Матриці. Згідно з ст. 6 Закону України «Про вищу освіту»: «Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми».

7. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН) ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Програмні результати навчання	Компетентності																							
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	
ПРН1	+													+										
ПРН2		+													+									
ПРН3			+	+																				
ПРН4					+																+			
ПРН5						+														+				
ПРН6							+												+					
ПРН7								+		+											+			
ПРН8		+							+	+														
ПРН9											+									+				
ПРН10												+									+			
ПРН11		+								+				+									+	
ПРН12								+							+									
ПРН13							+									+								
ПРН14		+			+												+							
ПРН15		+																	+					
ПРН16											+									+				
ПРН17								+													+			
ПРН18					+																	+		
ПРН19		+								+													+	
ПРН20			+			+																		+
ПРН21											+		+			+			+					+

Додаток А
Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

1 курс				2 курс				3 курс				4 курс			
1 семестр		2 семестр		3 семестр		4 семестр		5 семестр		6 семестр		7 семестр		8 семестр	
КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів
OK 1	5	OK 7	4	OK 11	4	OK 17	4	OK 22	4	OK 26	5,5	OK 31	4	OK 35	3
OK 3	4	OK 8	3	OK 12	4	OK 18	4	OK 23	4	OK 28	4	OK 32	4	OK 36	3
OK 4	4	OK 2	5	OK 13	4	OK 19	4,5	OK 24	4	OK 29	4	OK 33	6	OK 37	3
OK 5	4	OK 9	4	OK 14	4	OK 20	4	OK 25	5,5	OK 30	5	OK 34	4,5	OK 38	3,5
OK 6	5,5	OK 10	6,5	OK 15	4	OK 21	4	OK 27	3	OK 41	3			OK 42	9
		OK 39	3	OK 16	5,5	OK 40	3							OK43	–
<i>BK1</i>	3	<i>BK2</i>	3	<i>BK5</i>	3	<i>BK6</i>	5	<i>BK8</i>	5	<i>BK10</i>	5	<i>BK12</i>	5	<i>BK14</i>	5
<i>BK3</i>	3	<i>BK4</i>	3			<i>BK7</i>	3	<i>BK9</i>	3	<i>BK11</i>	5	<i>BK13</i>	5	<i>BK15</i>	5
28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5	
60				60				60				60			

Усі компоненти (обов'язкові та вибіркові), їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних (фахових)) та визначення результатів навчання представлено у робочих програмах дисциплін та/або силабусах на сайті в розділі «Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програм і компонентів» (окремо за кожним курсом навчання) освітньо-професійної програми «Експертиза товарів та послуг» спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/ekspertiza-tovariv-ta-poslug/>

Додаток Б

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

